

*Притуляк В. М.,**асистент кафедри цивільного процесу**Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДОКТРИНАЛЬНЕ РОЗУМІННЯ ГАЛУЗЕВОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Анотація. Статтю присвячено дослідженню основних тенденцій розвитку виконавчого провадження та дослідженню підходів щодо визначення місця виконавчого провадження в системі права України. Проаналізовано кореляційні зв'язки виконавчого та процесуального права. На базі загальнотеоретичного аналізу існуючих позицій щодо природи українського виконавчого провадження визначається характер правовідносин, пов'язаних із примусовим виконанням рішень судів.

Ключові слова: виконавче провадження, закон, джерела виконавчого провадження, цивільно-процесуальна природа виконавчого провадження, виконавче право, стадія процесу.

Постановка проблеми. Головним критерієм дієздатності судової гілки влади є повне та своєчасне виконання її рішень. Тільки за умови реального виконання рішення суду можна говорити про те, що правосуддя відбулось, а порушені права особи були поновлені. В Україні до цього часу триває процес адаптації законодавства, яке регламентує виконавче провадження до вимог сьогодення.

При цьому в українській юридичній науці продовжується дискусія про місце і роль виконавчого провадження в системі права України, а також обговорення шляхів вдосконалення встановленого законом порядку примусової реалізації рішень судів з метою реального відновлення порушених суб'єктивних прав. Між тим, дуже важливим є опрацювання теоретичних засад і розроблення пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства України з метою вдосконалення виконавчого провадження.

Метою дослідження є дослідження природи виконавчого провадження, природи правовідносин у виконавчому провадженні та галузевій приналежності норм, регулюючих ці правовідносини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання цієї проблеми: у наукових роботах особлива увага приділяється дослідженню правової природи виконавчого провадження. Такий інтерес закономірний, оскільки лише у виконавчому провадженні захист прав набуває реального змісту [1, с. 62], що надає цьому інституту особливого значення в механізмі правового захисту. Теоретичні та практичні проблеми виконавчого провадження в різних аспектах досліджували вчені-правники Р. Ігонін, С. Щербак, В. Афанасьєв, Ю. Білоусов, П. Заворотько, В. Комаров, С. Фурса, М. Штефан та інші. Але донині в юридичній науці існують полярні погляди на правову природу виконавчого провадження, що певним чином впливає на розвиток вітчизняного законодавства, а також на практику примусового виконання рішень.

Окремі питання визначення процесуального статусу виконавчого провадження досліджували: Н. Абрамов, А. Авторгов, М. Амельченко, В. Анохін, В. Баранков, Ю. Білоусов, Д. Валєєв, С. Васильєв, В. Вандишев, Е. Васьковський, М. Гурвич, Д. Дернова, П. Заворотько, Р. Ігонін, Т. Каменков, І. Канано-

вич, А. Коритін, А. Корсак, А. Петраш, В. Пучинський, І. Решетнікова, А. Сергун, В. Тертишников, М. Титов, Д. Фіолєвський, Ю. Шемшученко, В. Шерстюк, М. Штефан, С. Щербак, М. Юков та інші. Утім комплексного дослідження за зазначеною темою здійснено не було.

Виклад основного матеріалу. В юридичній літературі на цей час немає єдиної думки з приводу місця норм, які регулюють виконавче провадження. Так, деякі автори вважають виконавче провадження стадією судового провадження, натомість інші – цілісною та відносно самостійною правовою субстанцією, яка сама має свої стадії.

Визначення місця виконавчого провадження в системі законодавства завжди викликало багато питань і перебувало в центрі уваги науковців. Більшість авторів у період XVIII – першої половини XIX ст. вважали виконання позапроцесуальною діяльністю та називали «поліційним правом». У радянській період вчені-науковці вважали виконавче провадження прикінцевою стадією цивільного та арбітражного процесів. Такий підхід обґрунтовувався тим, що питання діяльності суду і судових виконавців із виконання судових та інших рішень регулювалися Цивільним процесуальним кодексом [2, с. 96; 3, с. 52].

Становлення інституту виконавчого провадження історично пов'язано з розвитком цивільного процесуального права, що закономірно вплинуло на формування переважаючих наукових поглядів на процедуру примусового виконання рішень як стадію цивільного процесу. Прихильники такої точки зору вважають, що саме в рамках цивільного процесу відбувається реалізація норм матеріального права та самого суб'єктивного права, що впливає з цієї норми [4, с. 53]. Такий підхід вважався традиційним у радянській юридичній науці, коли весь механізм примусового виконання рішень регулювався цивільним процесуальним законодавством. Нормативно-правові акти, які регулювали відносини по виконанню рішень, були зорієнтовані на порядок виконання саме судових рішень, оскільки ця діяльність була основною в роботі судових виконавців. У той же час встановлений правовий режим поширювався в цілому і на порядок виконання позасудових рішень.

Зазначена позиція є традиційною й донині. При цьому виконавче провадження зазначено складовою частиною цивільного процесуального права відповідно до класифікатора галузей Законодавства України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України [5].

Прихильники цивільно-процесуальної доктрини виконавчого провадження вважають, що примусове виконання є завершальною стадією цивільного процесу, підставами для чого виступають єдність цілей, які закріплені законом для всього судочинства в цілому, і полягає в захисті прав та охоронюваних законом інтересів [6, с. 424].

Так, прихильниками віднесення виконавчого провадження до цивільного процесу є П. Заворотько, В. Пучинський, А. Сергун, М. Штефан [6], В. Баранкова [7]. Остання аргументує свою позицію тим, що правовідносини між учасниками виконання і судом є процесуальними, всі ознаки цивільних процесуальних

правовідносин притаманні правовідносинам, які виникають при виконанні судових рішень. Інші вчені, що притримуються цієї точки зору, виходять з міркувань не тільки єдності цілей, але й однорідності правовідносин, що, на їхню думку, складаються при судовому розгляді справи та при виконанні рішень. Окремі науковці поєднують процедуру виконання ще й з кримінальним, арбітражним, нотаріальним, адміністративними процесами [9, с. 15].

С. Васильєв дотримується думки, що виконавче провадження є завершальною стадією господарського процесу та його можна порівнювати з іншими стадіями [10, с. 229–230]. Цю думку поділяють також М. Титов [11, с. 234] та Н. Абрамов. Зокрема, Н. Абрамов визначає виконавче провадження як завершальну стадію господарського процесу, на якій реалізується прийняте рішення [12, с. 189]. Таку точку зору він обґрунтовує тим, що виконавче провадження починається на підставі рішення або іншого акта суду, здійснюється виконавчими органами в тісній взаємодії із судом та під його контролем, тоді як під час виконання рішення необхідно зупинити, змінити характер, форми виконання тощо. Тому виконавче провадження є частиною, стадією господарського процесу (так само, як і цивільного) [13, с. 193–195].

На сучасному етапі становлення Державної виконавчої служби України є науковці, які вважають за необхідне проведення зворотного комплексного реформування системи органів примусового виконання рішень юрисдикційних органів із метою перебудови структурно-організаційних основ структури цих органів. Так, Р. Ігонін та А. Авторгов вважають, що для своєчасного, повного та якісного виконання рішень варто повернути органи примусового виконання до структури судів загальної юрисдикції [14].

На сьогодні основними нормативними актами, що регулюють діяльність у сфері виконавчого провадження, є закони України «Про державну виконавчу службу» [15], «Про виконавче провадження» [16] та інші. Ст. 1 Закону України «Про виконавче провадження» (далі – Закон) визначає, що виконавче провадження є завершальною стадією судового провадження. Так, відповідно до зазначеної норми виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження та примусове виконання рішень інших органів (посадових осіб) – це сукупність дій органів і посадових осіб, визначених у цьому Законі, що спрямовані на примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), які провадяться на підставах, у межах повноважень та у спосіб, визначений цим Законом, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону та інших законів, а також рішеннями, що відповідно до цього Закону підлягають примусовому виконанню (далі – рішення) [16].

Утім визначення виконавчого провадження як завершальної стадії судового провадження закріплено в Законі відповідно до змін, внесених до нього 04.11.2010 Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб)» [17]. Разом з тим процесуальні кодекси України, які є чинними на території держави, не віділяють виконавче провадження в стадію судового провадження. Таким чином, законодавство України у сфері виконавчого провадження не дає відповіді на питання про визначення виконавчого провадження як стадії судового провадження. Отже, необхідно виробити єдину концепцію щодо виконавчого провадження (як стадії судового провадження або як окремої галузі права) та привести у відповідність до неї процесуальні кодекси.

Виконавче провадження можна назвати стадією цивільного процесу, оскільки воно є органічним продовженням попередніх судових стадій, як і всіх процесів, що передували виконавчому провадженню. Оскільки фактично само по собі рішення або інший акт, що володіє правовими властивостями, має ініціювати виконавче провадження, а без відповідних гарантій його реалізації такий акт втрачатиме правовий характер, він перетворюватиметься у форму, яка під собою не має підґрунтя. Лише існування виконавчого провадження, його потенційні можливості застосувати примус до зобов'язаної особи створюють таке підґрунтя.

Ідеї стосовно вирішення виконавчого провадження в окрему галузь права не знайшли свого нормативного відображення, але набули розвитку в наукових працях В. Шерстюка, Д. Валєєва, Ю. Білоусова. Взагалі в Україні питання щодо віднесення виконавчого провадження до цивільного (арбітражного, адміністративного) провадження або до самостійної галузі по суті не вирішено, а думки науковців із визначеної проблеми не набули однозначності [18, с. 25–26; 19, с. 97].

В. Ярков вважає, що аналіз виконавчого провадження та визначення його місця в системі законодавства можливо здійснити на базі таких пунктів: визначення змісту судової влади та її елементів; аналізу співвідношення судової та виконавчої влади щодо реалізації державних повноважень; визначення неоднорідності правового регулювання предмета виконавчого провадження. Тож за юридичними ознаками виконавче провадження є комплексною галуззю законодавства, яка містить норми, що регулюють виконавче провадження, та стосується сфер реалізації судової та виконавчої влади [20].

Особливої уваги на сучасному етапі реформування та становлення інституту примусового виконання рішень юрисдикційних органів в Україні набуває позиція М. Юкова, який ще в 1975 р. запропонував радикально новий погляд на місце виконавчого провадження в системі права. На його думку, правові відносини, що виникають у процесі виконання рішень юрисдикційних органів, є предметом регулювання окремої галузі права – виконавчого права, яке має свій предмет і метод правового регулювання, принципи та загальні положення.

Підтримуючи точку зору щодо процесуальної природи примусового виконання рішень російські науковці формують доктрину, що виконавче провадження виступає самостійною галуззю права, а відносини, що виникають у ньому, є однорідними [21, с. 173].

До подібних думок схиляються і вітчизняні науковці, які заперечують віднесення виконавчого провадження до цивільного процесу. Відомий український вчений процесуаліст М. Штефан зазначав, що виконавче провадження є адміністративним процесуальним правовим засобом, який забезпечує примусове виконання рішень судових та інших органів [22, с. 31].

Слід зазначити, що полярність позицій з цього важливого питання має під собою відповідний базис. Тобто в багатьох випадках позицію теоретиків права визначає законодавство, яке регламентує ті чи інші правовідносини.

З точки зору В. Яркова, системотвірними ознаками в класифікації галузей права є наявність особистого предмета і методу правового регулювання, специфічного правового режиму, принципів права та однойменної галузі законодавства [23].

С. Щербак приходять до висновку, що предметом правового регулювання галузі права, яка регулюватиме виконавче провадження, є правові та суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації виконавчого провадження, та процесуальна діяльність суб'єктів виконавчого провадження. Методом

правового регулювання є метод, який має імперативно-диспозитивний характер і становить сукупність правових засобів, способів і заходів, за допомогою яких регулюються правові та суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації виконавчого провадження.

Принципи виконавчого провадження можна умовно переділити на загальні (принцип законності, принцип верховенства права, принцип реордінації, принцип сприяння громадянам, установам, підприємствам та організаціям у здійсненні їхніх прав і охоронюваних законом інтересів) та спеціальні (принцип обов'язковості вимог державного виконавця, принцип своєчасності, повноти виконання і неупередженості державного виконавця, принцип безпосередності, принцип пріоритетності звернення стягнення на майно боржників-громадян, принцип одноособовості прийняття рішення в конкретному виконавчому провадженні, принцип доступності й гарантованості захисту прав стягувача та боржника тощо) [24, с. 9].

Не викликає заперечень загальна думка, що місце виконавчого провадження в системі права сьогодні суттєво змінилося завдяки змінам у законодавстві. Так, ст. 124 Конституції України [25] регламентує, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Державний виконавець не має права здійснювати правосуддя, адже не належить до структури судової влади.

Сучасні вітчизняні науковці, досліджуючи специфіку предмета, методу, принципів та джерел виконавчого провадження, приходять до висновків про виконавче провадження як галузеву правову сукупність достатньо однорідних і відособлених юридичних норм і інститутів, які дозволяють стверджувати про розвиток в українському праві нової галузі – цивільне виконавче право [26, с. 38].

Деякі вчені вважають, що не бажано застосовувати до процедури виконавчого провадження доволі поширене словосполучення «самостійна галузь». У цьому випадку можна констатувати лише виділення самостійних предмета та методу правового регулювання виконавчих правовідносин. Говорячи ж про будь-яку галузь права при застосуванні прикметника «самостійна», необхідно усвідомлювати неможливість практичної й теоретичної реалізації цього положення. Так, будь-яка галузь права не може вважатися самостійною, оскільки вона водночас випаде з правової системи. Така орієнтація вчених на розробку окремих галузей права призводить до прискіпливого аналізу їхніх інститутів та норм, коли поза увагою залишаються зв'язки між різними галузями права, існують прогалини в законодавстві, а через це й у правовій системі. Ще фактично не створено наукову структуру виконавчого провадження, а вже існують пропозиції щодо виділення самостійного виду адміністративного провадження [27 с. 81].

Виконання судового рішення сприяє втіленню законів у життя та зміцненню їх авторитету. Рішення суду охороняє права, свободи та законні інтереси громадян, а також є завершальною стадією судового провадження.

Відповідно до Закону України «Про державну виконавчу службу» примусове виконання рішень здійснюють державні виконавці Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України, відділів державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласних, головних управлінь юстиції у м. Києві і Севастополі, районних, міських (міст обласного значення), районних у містах відділів державної виконавчої служби відповідних управлінь юстиції (далі – державні виконавці). Не можна залишити поза увагою і той факт, що чинна редакція Кримінального кодексу України передбачає

кримінальну відповідальність за умисне невиконання вироку, рішення, ухвали, постанови суду, що набрали законної сили, або перешкодження їх виконанню [28].

На користь цивільно-процесуальної доктрини виконавчого провадження також свідчать факти, наведені нижче.

Відповідно до ч. 5 ст. 124 Конституції України судові рішення ухвалюються судами іменем України і є обов'язковими до виконання на всій території України. У п. 9 ч. 3 ст. 129 Конституції України до основних засад судочинства віднесено обов'язковість рішень суду.

Відповідно до п. 1 Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 66 від 07.02.2014 «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах» [29] судові рішення, що набрали законної сили, обов'язкові для всіх органів державної влади і органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, посадових чи службових осіб та громадян і підлягають виконанню на всій території України, а у випадках, встановлених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, – і за її межами.

Отже, виконання судових рішень у цивільних справах є складовою права на справедливий суд та однією з процесуальних гарантій доступу до суду.

17 липня 1997 р. Україна ратифікувала Європейську конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод [30], яка відповідно до ч. 1 ст. 9 Конституції України стала частиною національного законодавства. Відповідно до ст. 19 Конвенції для забезпечення дотримання державами-учасницями взятих на себе зобов'язань за Конвенцією та протоколами до неї створюється Європейський суд з прав людини (далі – Європейський суд). У справі *Soering vs UK* [31] Європейський суд визначив, що Конвенція як правовий акт, що забезпечує захист прав людини, передбачає, що її гарантії мають бути реальними та ефективними. Крім того, будь-яке тлумачення прав та свобод, що гарантуються, має відповідати загальним рисам Конвенції, мета якої – забезпечення і розвиток ідеалів та цінностей демократичного суспільства. Таким чином, на державі лежить прями́й обов'язок дотримуватися громадянських прав осіб і забезпечувати належне та своєчасне виконання рішення суду, що набрало законної сили. Виконання будь-якого судового рішення є невід'ємною стадією процесу правосуддя, а отже, має відповідати вимогам ст. 6 Конвенції.

Судовий захист, як і діяльність суду, не може вважатися дієвим, якщо судові рішення не виконуються або виконуються неналежним чином і без контролю суду за їх виконанням. У Концепції Пункт 1 ст. 6 Конвенції гарантується кожному право на звернення до суду з позовом стосовно його прав та обов'язків цивільного характеру. У справі «Горнсбі проти Греції» [32] Європейський суд зазначив, що виконання рішення, ухваленого будь-яким судом, має розцінюватись як складова частина судового розгляду.

У справі «Півень проти України» [33] Європейський суд констатував порушення ст. 6 Конвенції та зазначив, що невиконання судового рішення не може бути виправдане недоліками законодавства, які унеможливають його виконання. У цій справі Європейський суд дійшов висновку про відсутність у законодавстві України нормативної бази щодо завдань, покладених на органи виконавчої влади, і констатував порушення п. 1 ст. 6 Конвенції. Невиконання рішення державного суду не може бути виправдане і відсутністю бюджетних видатків.

У справі «Шмалько проти України» [34] Європейський суд констатував, що орган державної влади не має права посылатися на брак коштів, щоб виправдати невиконання судового рішення про виплату боргу. Крім того, ст. 13 Конвенції містить правило, згідно з яким кожен, чії права і свободи, викладені в Конвенції, порушуються, має право на ефективний правовий захист у відповідному національному органі, навіть якщо порушення вчинили офіційні особи.

Одним із засобів юридичного захисту сторін виконавчого провадження при проведенні виконавчих дій є судовий контроль за виконанням судових рішень у цивільних справах, який передбачає, зокрема, можливість здійснення певних процесуальних дій у виконавчому провадженні лише з дозволу суду, а також обов'язок суду розглянути скарги на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця та інших посадових осіб державної виконавчої служби й позови, що виникають із відносин щодо примусового виконання судових рішень.

Згідно із п. 2 листа Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 24–152/04–13 від 28.01.2013 «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судового рішення в цивільній справі» [35] Державна виконавча служба входить до системи органів Міністерства юстиції України і здійснює виконання рішень судів, третейських судів та інших органів, а також посадових осіб відповідно до законів України.

Державний виконавець є представником влади і здійснює примусове виконання судових рішень, постановлених іменем України, та рішень інших органів (посадових осіб), виконання яких покладено на державну виконавчу службу в порядку, передбаченому законом.

Ст. 1 Закону України «Про виконавче провадження» (із змінами і доповненнями) визначає, що виконавче провадження є завершальною стадією судового провадження. Так, відповідно до зазначеної норми виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження та примусове виконання рішень інших органів (посадових осіб) – це сукупність дій органів і посадових осіб, визначених у цьому Законі, що спрямовані на примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), які провадяться на підставах, у межах повноважень та в спосіб, визначених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону та інших законів, а також рішеннями, що відповідно до цього Закону підлягають примусовому виконанню.

Висновки. Проаналізувавши роботи науковців щодо досліджуваного аспекту проблематики, можна дійти попереднього висновку, що дискусія щодо визначення природи виконавчого провадження триває і понині. В українській і зарубіжній юридичній літературі немає єдиного визначення місця виконавчого провадження в системі права України.

У процесі аналізу нормативних джерел при дослідженні практики розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця, що викладена у відповідних постановках пленуму та листах Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також практики розгляду справ Європейським судом з прав людини встановлено саме процесуальну природу виконавчого провадження.

Рішення суду має бути виконаним, адже без цього судовий процес є незавершеним, оскільки кінцевим і головним результатом будь-якого судового процесу є поновлення порушених прав, свобод і інтересів особи.

Література:

1. Щербак С.В. Адміністративно-правове регулювання виконавчого провадження в Україні : дис. ... кандидата юридичних наук : 12.00.07 / С.В. Щербак. – К., 2002. – 201 с.
2. Талан Л. Виконавче провадження в структурі цивільного процесу / Л. Талан // Вісник академії правових наук України. – 2009. – № 2(57). – С. 96–102.
3. Ярков В.В. Развитие гражданского исполнительного права России: краткий очерк [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.univer.km.ua/visnyk/950.pdf>.
4. Цивільне процесуальне право України / за ред. В.В. Комарова. – Х. : Основа, 1992. – 530 с.
5. Про затвердження Класифікатора галузей законодавства України Наказ Міністерства юстиції України від 02.06.2004 № 43/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v43_5323-04.
6. Цивільне процесуальне право України : підруч. для студ. юрид. спец. вузів / за ред. В.В. Комарова. – Х. : Право, 2004. – 592 с.
7. Штефан М. Й. Цивільний процес / М. Й. Штефан. – К. : Ін Юре, 1997. – 607 с.
8. Баранкова В. В. Виконання судових рішень. В кн. «Цивільне процесуальне право України» / за ред. В. В. Комарова. – Харків : Право, 1999. – С. 424–425.
9. Перепелиця А. І. Організаційно-правові засади діяльності державної виконавчої служби в Україні : автореф. дис. ... канд. юр. наук : спец. 12.00.07 – Адміністративне право і процес ; фінансове право / А. І. Перепелиця. – Ірпінь, 2005. – 20 с.
10. Васильєв С. В. Хозяйственное судопроизводство Украины : уч. пособие / С. В. Васильев. – Х. : Эспада, 2002. – 368 с.
11. Хозяйственное право : учебник / [В. К. Мамутов, Г. Л. Знаменский, В. В. Хахулин и др.]; под ред. В. К. Мамутова. – К. : Юринком Интер, 2002. – 912 с.
12. Абрамов Н. А. Хозяйственно-процессуальное право Украины: уч. пособ. (курс лекций) / Н. А. Абрамов. – 2-е изд. – Х. : Одиссей, 2003. – 336 с.
13. Абрамов Н. А. Хозяйственно-процессуальное право Украины : уч. пособие (курс лекций) / Н. А. Абрамов. – 2-е изд. – Х. : Одиссей, 2003. – 336 с.
14. Ігонін Р. В. Проблема співвідношення і взаємодії органів примусового виконання судових рішень і судів загальної юрисдикції [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vamsu_pravo/2010_2/Igonin.htm.
15. Про державну виконавчу службу : Закон України від 24 березня 1998 р., № 202/98-ВР / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 36–37. – Ст. 243.
16. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 р., № 606–XIV / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 24. – Ст. 207.
17. Про внесення змін до Закону України «Про виконавче провадження» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) : Закон України від 4 листопада 2010 року № 2677–VI // Голос України. – 2010. – № 232.
18. Фурса С. Я. Виконавче провадження в Україні : [навч. посібник] / С. Я. Фурса, С. В. Щербак. – К. : Атіка, – 2002. – 480 с.
19. Талан Л. Виконавче провадження в структурі цивільного процесу / Л. Талан // Вісник академії правових наук України. – 2009. – № 2(57). – С. 96–102.
20. Ярков В.В. Развитие гражданского исполнительного права России: краткий очерк [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.univer.km.ua/visnyk/950.pdf>.
21. Валеев Д.Х. Исполнительное производство в Российской Федерации / Д.Х. Валеев // Правоведение. – 2001. – № 5. – С. 169–178.
22. Законодавство України про виконавче провадження: науково-практичний коментар / І.І. Смельянова, А.І. Нижник, Л.М. Павлова та ін. – К. : Ін-Юре, 2001. – 472 с.
23. Ярков В.В. Развитие гражданского исполнительного права России: краткий очерк [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.univer.km.ua/visnyk/950.pdf>.
24. Щербак С. В. Адміністративно-правове регулювання виконавчого провадження в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 – Адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право / С. В. Щербак. – К., 2002. – 14 с.
25. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 (23.07.1996). – Ст. 141.

26. Цивільне виконавче право України : підручник / І. Д. Копайгора, М. І. Панченко, В. Г. Шлюха та ін. – Львів. Магнолія. – 2006, 2007. – 538 с.
27. Миронюк Р. Виконавче провадження у справах про адміністративні правопорушення: окремі питання // Право України. – № 1, 2001. – 81 с.
28. Невиконання рішення суду як підстава для справедливої сагисфакції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://legalweekly.com.ua/index.php?id=16061&show=news&&newsid=122128>.
29. Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах»: Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 07.02.2014 № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0006740-14>.
30. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та № 11 до конвенції: Закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 40. – Ст. 263.
31. Soering v United Kingdom. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://en.wikipedia.org/wiki/Soering_v_United_Kingdom.
32. Справа «Горнсбі проти Греції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/980_079.
33. Справа «Півень проти України» (заява № 56849/00) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_222.
34. Справа «Шмалько проти України» (заява № 60750/00) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/980_226.
35. Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судового рішення у цивільній справі: Листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 28.01.2013 № 24-152/0/4-13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v-152740-13>.

Причулак В. Н. Доктринальное понимание отраслевой принадлежности исполнительного производства в Украине

Аннотация. Статья посвящена исследованию основных тенденций развития исполнительного производства и исследованию подходов относительно определения места исполнительного производства в системе права Украины. Проанализированы корреляционные связи исполнительного производства и процессуального права. На базе общетеоретического анализа существующих позиций относительно природы украинского исполнительного производства определяется характер правоотношений, связанных с принудительным исполнением решений судов.

Ключевые слова: исполнительное производство, закон, источники исполнительного производства, гражданско-процессуальная природа исполнительного производства, исполнительное право, стадия процесса.

Pritulyak V. Doctrinal understanding of the branch accessory enforcement proceedings in Ukraine

Summary. The article investigates the main trends of the enforcement proceedings and research approaches to the place of enforcement proceedings in the law of Ukraine. Analyzed correlations enforcement and procedural law. On the basis of analysis of existing general theoretical position about the nature of Ukrainian enforcement proceedings is determined by the nature of relationships related to enforcement of court decisions.

Key words: execution, law, sources of enforcement, civil procedural nature of enforcement proceedings, enforcement right, branch of law in process.